

บทที่ ๕

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง คำบาลีและสันสกฤตในวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานประเภท นิทานและคำสอน มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาคำยืมที่ใช้ในนิทานธรรมจรรยา และวรรณกรรม คำสอนของภาคอีสานค้นหาความเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์และความหมาย ได้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคำเหล่านั้นกับรูปแบบมาตรฐานหรือที่รับกันทั่วไป ในงานนี้ได้เลือกงานมาศึกษา ๑๑ เรื่อง ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่า จะแสดงแนวโน้มทั่วไปในทางปฏิบัติได้เพียงพอสำหรับทุกยุคสมัย

ความแตกต่างนั้นมีมากเนื่องจากธรรมชาติที่ต่างกันของระบบการออกเสียงของ ชาวพื้นเมือง ความพยายามของชาวพื้นเมืองที่จะเลียนเสียงบาลีและสันสกฤตนั้นจะไม่มีผลนักและ อาจเป็นไปได้ที่ผู้ที่นำภาษาบาลีและสันสกฤตเข้ามาสู่ท้องถิ่นนี้ไม่ใช่เจ้าของภาษาบาลีและสันสกฤต เอง แต่โดยบุคคลเชื้อชาติอื่น ซึ่งอาจเป็นชาวไทยภาคกลาง หรือชาวไทยภาคเหนือ หรือชาวเขมร ซึ่งได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษามาก่อนแล้ว

ในทางปฏิบัติ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงของคำบาลีสันสกฤต มาเป็นรูปที่ใช้ในภาษาถิ่นอีสาน และเนื่องจากคำบาลีสันสกฤตที่เข้ามาในภาษาอีสานนั้นมักจะมีใช้ใน ภาษาไทยของภาคกลางอยู่แล้ว จึงได้มีการเปรียบเทียบหน่วยเสียงของทั้งของภาษาอีสาน ภาษา ไทยภาคกลาง และภาษาบาลีสันสกฤต โดยแยกสรรหออกเป็นทั้งเสียงสั้น เสียงยาว เสียงสระ ประสม และ ฤ ฤ ฤ ซึ่งเป็นสระที่มีลักษณะพิเศษในภาษาสันสกฤต

ในด้านพยัญชนะของภาษาอีสาน ได้มีการศึกษาเรื่องพยัญชนะต้นทั้งที่เป็นพยัญชนะ ต้นเดี่ยวและพยัญชนะต้นประสม และพยัญชนะท้าย หรือตัวสะกด รูปและเสียงพยัญชนะเหล่านี้ ได้นำมาเปรียบกับรูปและเสียงพยัญชนะของภาษาไทยภาคกลาง และของภาษาบาลีสันสกฤตตาม ลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบแล้ว จะพบว่าเสียงพยัญชนะในภาษาอีสานและภาษาไทยภาคกลาง นั้นใกล้เคียงกัน คือ ภาษาไทยกลางมีเสียงพยัญชนะต้น ๒๑ เสียง ในจำนวน ๒๑ เสียงนี้ หน่วย

เสียงพยัญชนะของภาคอีสานขาดไป ๒ หน่วย (/ช/ /ร/) แต่ภาคอีสานมีหน่วยเสียง /ญ/ เพิ่มขึ้น มาหนึ่งเสียง ทำให้เสียงพยัญชนะต้นของภาษาอีสานมีจำนวน ๒๐ หน่วยเสียง ส่วนหน่วยเสียง พยัญชนะบาลีนั้นเสียงพยัญชนะต้นมี ๓๑ เสียง (ไม่นับ /ง/ และ นิคหิต) ส่วนภาษาสันสกฤตมี ๓๓ เสียง (เพิ่ม /ศ/ และ /ษ/) ในภาษาบาลีสันสกฤตไม่มีหน่วยเสียง /ฟ/ นับว่ามีมากกว่า หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยกลางและภาษาอีสานมาก

ที่น่าสังเกตคือภาษาไทยกลางและภาษาอีสานมีเสียงโฆษะ ลีลิต เพียง ๒ เสียง (/ด/ /บ/) ส่วนเสียงโฆษะ ธนิต นั้นไม่มีเลย นอกจากนี้ ทั้งภาษาไทยกลางและภาษาอีสานไม่มีเสียง พยัญชนะในวรรณยุกต์ชะของภาษาบาลีและสันสกฤต

ในด้านารเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะควบนั้น ภาษาถิ่นอีสานรับคำบาลีและ สันสกฤตที่มีลักษณะอักษรควบมา แต่ไม่ออกเสียงควบกล้ำตามต้นแบบกลับนิยมตัดตัวอักษร /ร/ ซึ่งควบกล้ำออกเสีย ในบางกรณีก็ใช้เสียง /ล/ แทนเสียง /ร/ ที่มีมาแต่เดิม แต่ก็เป็นการ ออกเสียงคำโดยมิได้ควบกล้ำแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังมีการกลมกลืนเสียงพยัญชนะจากเสียงลีลิต เป็นเสียงธนิต คือ พยัญชนะต้นควบในวรรณคดี ป เมื่อมีตัว /ร/ ตามจะกลายเป็นตัวที่ ๒ ของวรรณคดี คือ /ปร/ → /ฟ/ เช่น ปุราสาท เป็น ผาสาด เป็นต้น และมีการสับเสียงพยัญชนะจากภาษาต้น แบบบาลีสันสกฤตอีกจำนวนหนึ่งที่ปรากฏในวรรณกรรมอีสาน

ส่วนด้านความหมาย คำบาลีสันสกฤตเมื่อตกมาอยู่ในภาษาอีสานส่วนหนึ่งจะมคงความ หมายเดิมไว้ เช่นเมื่อคำนั้นเป็นศัพท์ศาสนา หรือที่เป็นชื่อเฉดเพาะ หรือศัพท์ซึ่งไม่มีในภาษาอีสาน เดิม ตัวอย่างเช่น ไตปิดก, ตถาคค, พุดทะเจ้า เป็นต้น นอกจากนั้นความหมายอาจเปลี่ยนแปลงไปก็ มี ในบางกรณีศัพท์จะมีความหมายกว้างออก หรือมีความหมายแคบเข้า ตลอดจนความหมายอาจ เปลี่ยนแปลงไปชนิดที่เรียกว่าความหมายย้ายที่ก็มี

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านเสียง ความหมาย และการ เปลี่ยนแปลงเสียงสระและเสียงพยัญชนะของคำภาษาบาลีและสันสกฤตในวรรณกรรมถิ่นอีสานเท่า นั้น ยังมีวรรณกรรมสาขาอื่น ๆ ของภาคอีสานที่ยังไม่ได้รับการศึกษาในลักษณะนี้ เช่น เรื่อง วัฒนธรรมภาษาและประวัติศาสตร์ภาษา เป็นต้น หากได้มีการนำเรื่องเหล่านี้มาศึกษาวิจัยก็จะ ช่วยให้การประเมินผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น